

Kapcsolattartás az erdélyi erdészeti szakemberekkel

A határon túli magyarsággal való kapcsolattartást úgy érzem mindegyikünk bizonyos mértékben magáénak szeretné tudni, főleg ha tudjuk, határon túl élő testvéreink csodálatos erdőkkel borított területeken gazdálkodnak. Ezért (is) mindenemű szakmai alapokon nyugvó kapcsolattartás, mint amilyen az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társasággal (EMT) létrejött, előnyös. Ennek alappillére a szakmai kapcsolatokon alapuló tapasztalatcserre mindkét fél részére mely kiegészül az ottaniak számára egyfajta szakmai továbbképzéssel, anyanyelven történő felvilágosítással a szakma fejleményeiről. Nekünk felüdülést jelentő tájékoztatás és tájékozódás a Kárpát-medence azon részéről, ahol nagy elődeink is szakmát oktattak, művelték valamikor (lásd *Bedő Albert, Mátyás Vilmos, Tompa Károly* stb.), és nem utolsó sorban lecke vendéglátásból és -szeretetből egyaránt.

Az EMT (www.emt.ro) a romániai magyar anyanyelvű műszaki és természettudományos szakemberek érdekképviseleti szervezete. A Tudományos társaság alapvető célja megteremteni a több mint 800 tag – valamint minden magyar ajkú műszaki értelmiségi – számára a tudományos ismeretek bővítésének lehetőségeit, teret biztosítani szakmai továbbképzésükhöz, kapcsolataik ápolásához. Fontosnak tartják a magyar szaknyelv ápolását a tudományos konferenciák, kiadványok, tapasztalatcserék nyújtotta lehetőségek révén. A naprakész korszerű tudás megszerzése érdekében újabb kapcsolatokat alakítanak ki a magyarországi és távolabbi országok műszaki és természettudományos szervezeteivel, oktatási intézményeivel, szakembereivel.

2001. év áprilisában Csíksomlyón az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) „Bányászat–Kohászat–Földtan Konferenciáján” vett részt *Szendreiné Koren E.* mint előadó, hiszen a talajok vízgazdálkodása a földtan tudományával szervesen összefügg. E konferencia keretein belül merült fel az a kérés az EMT vezetősége részéről, hogy segítsünk az Erdészeti Szakosztályt létrehozni és a rendszeres tudományos előadássorozatot megrendezni.

E szervezet szakosztályainak működéséhez szükséges a tudományos háttér, mert mindegyik szakosztályuk így működik. 2001. év nyarán *dr. Köllő Gáborral*, a

Kolozsvári Egyetem tanárával, az EMT elnökhelyettesével magyarországi tartózkodása folyamán kidolgoztuk, hogy hogyan, milyen szervezetekkel lehet az együttműködést létrehozni. *Szendreiné Koren E.*, mint az ERTI szakszervezeti titkára ismerve az EFDSZ nemzetközi kapcsolatait és a közép-európai régióban betöltött szakmai szerepét úgy gondolta, hogy a koordinátori munka vállalása mellett szakszervezetünk hozza létre a társulást. Természetesen nem egy szervezet társulására volt és van szükség a jelen esetben, hanem a tudományos háttérre is naprakészen kell biztosítani. Ezért eleve olyan feltétellel történt a társulás létrehozása, miszerint az ERTI Szakszervezeti Bizottsága és kutató gárdája biztosítja hosszú távon az együttműködéshez a tudományos háttérre, valamint koordinálja az együttműködésben résztvevő összes szervezet együttes munkáját, hogy minél aktívabb legyen az együttműködés, és ne fordulhasson elő olyan, hogy különböző szervezetek össze-vissza szervezzenek, amire jelen esetben nincs szükség, mert az csak ártani tud nemcsak a munkavállalóknak, hanem a Kárpát-medence erdeinek is. Ez reméljük, hogy mindenki előtt egyértelmű is és ennek az együttműködésnek az érdekeit e létrehozó képviselheti.

Ezek után, amikor kialakultak a szakmai feltételek került sor az első alakuló szakosztály ülésére. Az EMT Erdészeti Szakosztálya 2001. szeptember 20-án Tusnádfürdőn alakult, ahol „célul tűzték ki a magyar erdészeti szaknyelv művelését, konferenciák, szakmai találkozók szervezését.”

2001. október 22-23-án tartottuk közösen az első Erdészeti Szakkonferenciát, amelyen hazai és külföldi szakemberek vettek részt. A résztvevő erdész szakemberek száma a konferencián és az ahhoz kapcsolódó terepi bemutatókon 123 fő, melyből közel 50 % volt a helybeli szakember. Itt írtuk alá az Együttműködési Megállapodást (Ennek szövege azonos az Erdészeti Lapokban megjelent szöveggel csak az aláírok az EMT mellett az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete (EFDSZ), az Erdészeti Tudományos Intézet Szakszervezeti Bizottsága (ERTI SZB), a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara (NyME EMK) és az Állami Erdészeti Szolgálat Szakszervezeti Bizottsága (ÁESZ SZB)). Ennek szimbolikus ér-

téke is nagy, jelezve, hogy a munkavállalói oldal együttes érdeke a magyar szakemberek szakmai együttműködése a Kárpát-medence erdeieiről. Ekkor is éreztük, hogy még az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) csatlakozása szükséges, ami 2002 októberében meg is történt az Ojtozi Konferencia keretén belül, ami már a második közös rendezvényünk volt. Erről a konferenciáról jelent meg *Pápai G.* tollából az Országos Erdészeti Egyesület Lapjában (Erdészeti Lapok, 2002. december, 344-345. oldal, „Együttműködési megállapodás” és „Ojtozi Konferencia” címen). Így a szakmai együttműködésben mind az állami szektorban, mind a magánszektorban dolgozó erdészek egységesen vesznek részt.

Abban azonban megállapodtunk, hogy ezt az erdészeti szakszervezet hozta létre és ezért továbbiakban is ő az irányítója, ill. minden akció csak rajta keresztül mehet végbe, mert külön frakciónak csak az erdélyi kollegák látják a kárát és mi nem ártani, hanem segíteni akarunk.

Fő tevékenységi területeik: szakmai konferenciák szervezése, kiadványok megjelentetése, szaktáborok szervezése, tanulmányi diákversenyek szervezése, magyar nyelvű műszaki szakelőadások szervezése erdélyi egyetemeken, szaktanácsadás különböző műszaki szakterületeken.

A Magyarországi Erdészeti Szakszervezet (EFDSZ) és annak alapszervei (ERTI SZB és ÁESZ SZB) által elsődlegesen létrejött kapcsolattartás legnagyobb méretű és egyben legfontosabb tudományos megnyilvánulása az éves szinten szerveződő szakkonferenciák, melyek tematikái a házigazdák igényeihez igazodnak. A helyszínt is a házigazdák választják ki olyan helyeket jelölve meg [2001 - Csíkszereda, 2002 - Ojtoz, 2003 - Székelyudvarhely (október 23-25.), <http://www.emt.ro/kiadvanyok/tajekoztato/pdf/TO-2002-12.pdf> 3. oldal], ahol teljes színpompában gyönyörködhet a résztvevő az őszi tájba burkolódzó Erdély szépségeiben.

A konferenciákon a részvételnek is mindenkor tükröznie kell összetételben a kutatás, oktatás, hatósági felügyelet és az erdészeti rt.-oknál dolgozó erdész szakembereket. A 2002-es konferencián az ERTI részéről 10 fő, a NyME EMK részéről 3 fő, az ÁESZ részéről 4 fő, az OEE részé-

ről 2 fő, és az erdőgazdasági rt.-ok részéről 3 fő vett részt, akik az erdőgazdaságoknál szakszervezeti titkárok. A kis létszám indoka, hogy az esemény olyan helyen került megrendezésre, ahol nem volt lehetőség több fő elhelyezésére. A jelenlevőket viszont nagymértékben pótolta a táj történelmi és természeti varázsa valamint *Rózsa Janka* vendégszeretete.

A szakkonferencia *dr. Bedő Albert*re való emlékezés jegyében zajlott, kinek sírját a küldöttség az előző napon a szomszédos Kálnok faluban megkoszorúzta. A házigazdák kérése volt elsősorban olyan előadások megtartása, melyek a klímaváltozás erdőgazdálkodási vonatkozásait taglalják, emellett az előadások a szakma számos területét átfogják. Mindkét tudományos Konferenciát (2001 és 2002) *dr. Solymos R.* akadémikus vezette le, aki az ERTI vezetését és az MTA Erdészeti Szakosztályát képviselte.

A konferencia azon napján, ami a terepi programokat foglalta magába, a csoport ellátogatott Európa egyetlen működőképes, a gravitációs erő kihasználásán alapuló síklőjához és az azt kiszolgáló keskeny nyomtávú vasúti hálózathoz. A rendszer anyagi gondokkal küszködik; pályázatokban a magyar fél támogatását kéri.

Az ojtózi tartózkodás ideje alatt három este volt lehetőség nagyon sok szempontból tanulságos beszélgetésre, ahol nemcsak a szakmai, hanem a munkával kapcsolatos minden probléma felszínre került.

Következzen röviden a konferencia során érintett témák sokasága. *Dr. Solymos R.* (ERTI-MTA) akadémikus beszélt a Föld erdeiről, fenntartásuk és fejlesztésük tudományos vonatkozásairól. *Márk M. – Laczkó I.* (Sugás EH) a Kovászna megyei magánerdő-tulajdonban történő erdőgazdálkodást mutatta be. *Pápai G.* (OEE) Bedő Albert életét és munkásságát ecsevelte. *Varga Sz.* (NyME) a környezetkímé-

lő növényvédelmi technológiák erdővédelmi alkalmazását vázolta fel. *Petres Cs.* (HEI) előadásában a széltörések és a szűpopuláció kapcsolatát taglalta. *Koltay A.* (ERTI) a magyarországi erdővédelmi monitoring rendszerek bemutatására összpontosított. Ehhez csatlakozott *Kis Á.* (Brassói Egyetem) a műholdfelvételek erdészeti alkalmazhatóságáról tartott előadása is. *Madas K.* és *Ósz G.* (ÁESZ) a természetsterű erdők tervezéséről számolt be. *Szendreiné Koren E.* (ERTI) a magyarországi barna erdőtalajok vízgazdálkodási tulajdonságainak elemzését taglalta. *Mátyás Csaba* (NyME) előadásával kezdetét vette a klímaváltozást tagláló előadás-sorozat. Ezt egészítette ki *Berki Imre* is előadásában, majd *Nagy L.* és *Újváriné Jármay É.* (ERTI) vázolták a fajok és a klímaváltozás kapcsolatát a nemesítők szemszögéből (adaptációs kísérletek). *Mózes Cs.* (ERTI) a tartamos erdőgazdálkodás jelentőségét vázolta, mint a legelő és a legkevesebb módosítást és erőfeszítést igénylő eszköz a légköri CO₂-koncentráció növekedésének féken tartásához és így a felmelegedés megakadályozásához vagy legalábbis lelassításához globális szinten. *Borovics A.* (ERTI) előadásában betekintést nyújtott a Kárpát-medence tölgyfajainak elkülöníthetőségeibe és ökológiai tulajdonságaiba. *Mizik A.* (Mizik és Tsa Kft., Esztergom) előadásával kezdetét vette az az előadásorozat melynek témája a fakitermelés volt. *Garamszegi I.* (EGGERERDŐ Rt) beszélt a fakitermelés vívmányairól a szálalóvágások és mikro-tarvágások terén. *Töbisch T.* (ERTI) a csoportos bontáson, illetve lékvágáson alapuló természetes felújítási eljárások terén folytatott kutatásait részletezte. *Szabó Mária* (HEI) a tulajdonváltás erdőgazdálkodásra gyakorolt hatásait vázolta. A gyorsan növekvő fajok termesztésének újabb eredményeit ismertette *Csiba I.*

(ERTI). Utolsóként *Egyed Cs.* (Baróti EH) egy németországi egyházi erdőgazdálkodási modell alkalmazásainak lehetőségét mutatta be helyi példán.

A beszélgetések során felmerült, hogy az erdélyi kollégák szívesen jönnének hozzánk, ami anyagi helyzetükből kifolyólag szinte megoldhatatlan. A magyarországi tartózkodás és annak programja viszont nem helyettesítheti az évente megrendezendő tudományos konferenciákat. Ezért abban kell gondolkoznunk, miként lehet pályázati pénzből megoldani az erdélyi erdészek magyarországi látogatásának részbeni finanszírozását, ami okvetlenül szükséges az együttgondolkodás szempontjából.

A konferencia után *dr. Solymos R.* kezdeményezésére a szakszervezet, a három intézmény és az egyesület (EFDSZ, ERTI, NyME ÁESZ, OEE) szakembereiből egy 5-6 fős csoport létrehozásának kialakítására történt javaslat, akik felelősek a jövőben az együttműködés tartamosságáért. Ezt a munkát hamarosan, a helybeliek tapasztalatait megbeszélve el is kezdik.

Szóba került pályázati pénzek megnyerése is a most és az előző évben (2001 és 2002) lezajlott előadások nyomtatott verziójának megjelenéséhez, ami elsődlegesen az erdélyi kollégák között kerülne szétosztásra, jelentős segítséget adva ezzel szakmai továbbképzésükhöz.

A jelenlegi tanulmányút is tanúsította, hogy ezeknek a találkozónak sokkal nagyobb a hasznossága, mint gondolnánk. Az egyik szerepe, megismerni a más körülmények között dolgozó emberek tapasztalatait, ami tulajdonképpen szakmai továbbképzésnek is nevezhető. Itt kell kialakítani az olyan együttgondolkodást, mely az egész Kárpát-medence erdeiben hasznos lehet.

A másik és legalább ennyire fontos szerepe az egymás megismerése. Itt ugyanis a szakma teljes vertikumból jelenlevő emberek találkoznak, akik olyan kötetlen beszélgetéseket folytatnak, amit egyébként soha nem tudnának megtenni: Az autóbusszon – ahol mindenki együtt utazott – a hat nap alatt több órán keresztül folytak olyan jellegű megbeszélések, melyek a mindennapi munkánk színvonalának emelésében visszaköszön. Ezekhez hasonló hasznos beszélgetések már többször zajlottak, például az ERTI által szervezett tanulmányutaknál vagy a szakkonferenciák szüneteiben, a folyosókon. E beszélgetéseket semmivel nem lehet helyettesíteni.

Mózes Cs., Herczeg M., Szendreiné Koren E.

(HEI = Hargita Megyei Erd. Ig.)
EH = Erdészeti Hivatal)